

Fakulteta za socialno delo
Usposabljanje zastopnikov in koordinatorjev
skupnostne obravnave

KRIZNI IN PODPORNİ TIMI

dr. Suzana Oreški
6. maj 2010

Krizni timi

- ⊙ V skupnostnih službah po svetu → oblike pomoči → omogočajo preživljanje krize s pomočjo :
- ⊙ kriznih timov oz. *crisis resolution and home treatment team*
- ⊙ kriznih centrov, *crisis centres*
- ⊙ oz. preprečujejo krize, *early intervention teams*
- ⊙ Gre za oblike pomoči, ki omogočajo, da oseba krizo preživlja izven bolnišničnega okolja , če je to le možno.

Podporne mreže

- ◎ Običajno oblikujejo uporabniki ali njihovi svojci, temeljijo na solidarnosti, samopomoči in vzajemni pomoči

t.i.neformalni krizni timi (domačem okolju)

- ❖ Tovrstne krizne time poznajo tudi v nekaterih NVO-jih s področja DZ pri nas

● **Sestava podpornega- kriznega tima:**

- vnaprej določena, dovolj velika neformalna mreža (6 -10 ljudi), ki bo zmogla 24 ur , približno 14 dni do 3 tednov nuditi intenzivno pomoč oz. “pokrivati” osebo v krizi
- sodelovanje njegovega psihiatra, ki predpiše povišano terapijo ali ga vzame na depo injekcijo pred dogovorjenim rokom
- pogoj: da ne gre za ogrožanje svojega življenja ali življenja drugega

KDAJ?

- Kadar uporabnik želi krizo preživeti doma, ne v bolnišničnem okolju.
- Zaželeno je, da ima uvid v prve znake poslabšanja stanja, ter da te znake prepozna tudi oseba, ki ji zaupa (akutno stanje!)
- Da ima možnost izbire in vpliva

Učinki okrevanja doma

- Krepitev samozavesti in gotovosti →
bolezen je obvladljiva, da jo ima človek v valetih ,ne
obratno
- Da se zmore s pravočasnim prepoznavanjem prvih
znakov izogniti hospitalizaciji
- Hitrejše okrevanje in vključevanje v vsakdan
- Manjša količina nevroleptikov oz. terapije
- Krepitev zaupanja z bližnjimi
- Ureditev drugih težav ali nakazane smernice,
kako jih rešiti

Kako izvaja pomoč neformalni krizni tim?

◉ Koordinator tima:

- razporeja dežurstva
- organizira timska srečanja
- skrbi za pretok informacij
- kontaktira psihiatra

◉ par (dva dežurna)

- ◉ do največ 5 -6 ur na izmeno
- ◉ vnaprej se dogovorijo o vsebini dela
- ◉ skrbi, da se vsi držijo pravil

(Izkušnje iz prakse v društvu Altra)

Vsebina dela:

- skrbna organizacija aktivnosti (struktura) —————→
v začetni fazi obsega predvsem: čas za obroke, terapijo, higieno, spanje...
- izhodi po opravkih, samo če so nujni, pa še ti v spremstvu,
- pogovarjanje, pogajanje, vztrajnost pri dogovorih, strpnost, jasne smernice,
- v reševanje usmerjen pristop(*solution oriented approach*)
- blaženje stiske z empatičnim razumevanjem,
- nudenje podpore tudi svojcem oz. pomembnim drugim

Formalni krizni timi

- **Crisis resolution home treatment team (VB):**
 - poudarek na okrevanju, na spretnostih in veščinah posameznika
 - krepi se področja življenja nad katerimi ima vpliv oz. ga veselijo
 - preusmerja se razmišljanje k reševanju težav
 - pomirjanje osebe
 - iskanje rešitev v skupnosti, iskanje možnosti, da so ljudje podprti in slišani tam, kjer živijo → jedro skupnostnih služb

● **Preživljanje krize doma:**

- pomeni, da se vsakdanjik ne prekine, temveč se nadaljuje z življenjem in vsakdanjimi opravili (položnice so plačane, perilo je oprano, vrt urejen, domače živali preskrbljene, avto popravljen, poštni nabiralnik prazen...)
- ljudem je pomembno imeti kontrolo nad lastnim življenjem tudi v času krize (vpliv nad garderobo, drobnimi izbirami , kot so skuhati čaj, kosilo, pojesti na vrtu za hišo ipd)
- KT pomeni možnost izbire med bolnišnico in domačim okoljem in pomeni priložnost, da se oseba nauči okrevati sama, npr. potrebno je več napora in volje

- ⦿ Nudi se podpora svojcem
- ⦿ Ti so vključeni v proces okrevanja, vidiš, da gre na bolje,
- ⦿ Ne izgubi se kontakt, niso zunanji opazovalci
- ⦿ So vpleteni in jim daje občutek, da so prispevali k boljšemu počutju
- ⦿ Ne ustvarja se meje, ki se jo s prehodom v bolnišnico naredi, ni umetne ločnice zdrav-bolan
- ⦿ So pa seveda tudi svojci, ki ne zmorejo tako intenzivno podpirati bližnjega!

Komu so namenjeni?

- ◎ Starost med 16 in 65 let
- ◎ Kronične in resne težave v DZ (shizofrenija, bipolarna ,depresivna epizode)

NISO NAMENJENI :

- anksioznim stanjem
- tistim, ki so odvisni od alkohola ali drog
- tistim, ki imajo poškodbe glave, organske poškodbe, demenca
- težave v duševnem razvoju, učne težave
- osebnostne motnje
- težave v partnerskih odnosih (ločitve, izgube)

Kako delajo?

- ◎ **Sestava:** psihiater, psihiatrične med.sestre, socialni delavec, *support worker*, administrator.
- ❖ **Uradne ure:** 24 ur, 7 dni v tednu
- ❖ Najprej na terenu oceni duševno stanje osebe
psihiater, pogovori se tudi z bližnjimi
- ❖ Oceni se vse dejavnike, ki so prispevali h krizi
- ❖ Oceni se tudi siceršnjo življenjsko situacijo na splošno
(socialna in zdravstvena varnost, bivalni pogoji, soc. mreža ipd)

- ◎ Podpora je omejena: 2 -3 tedne
- ◎ Takojšen odziv, lahko so že v 1 uri doma
- ◎ Dnevni obiski
- ◎ Pregled nad jemanjem terapije
- ◎ Reševaje težav in pomoč pri urejanju drugih težav
- ◎ Podpora in edukacija svojcev
- ◎ Vključevanje tudi širše socialne mreže
- ◎ Zagotovitev nadaljnje pomoči tudi, ko je kriza mimo
- ◎ Informiranje in napotitev na druge službe

Učinki kriznih timov

- Ljudje okrevajo
- Zmanjšujejo pogostost nj. hospitalizacij
- Zmanjšujejo bolnišnične kapacitete
- So alternativa bolnišničnemu zdravljenju
- Stopanja zadovoljstva ljudi je višja
- Ljudje pridobijo na samozavesti ipd.